

Haal met siergrassen de prairie naar de Nederlandse tuin

'Siergrassen zijn perfect voor een natuurlijke tuin waar niet veel werk in zit'

Siergrassen zijn geliefd. En dat is helemaal niet zo gek. Of het nu gaat om een wilde tuin, een hette tuin, een onderhoudsvrije tuin of een Japanse tuin, siergras is altijd een mooie aanvulling. Er zijn eindeloos veel soorten siergras, wat het des te moeilijker maakt om een soort te kiezen.

Auteur: Linde Kruese

De laatste jaren hebben siergrassen steeds meer aan populariteit gewonnen. Dat komt niet in de laatste plaats door gerenommeerd tuinarchitect Piet Oudolf. Hij maakt vaak gebruik van siergrassen in zijn ontwerpen voor internationale projecten. Zo vaak, dat *The Telegraph* hem *the father of prairie-planting* noemde. Die titel heeft Oudolf te danken aan projecten als het *High Line Park* in New York, dat hij ontwierp. Het inmiddels wereldberoemde park is in 2009 gerealiseerd in een voormalig industriegebied met bijbehorende spoorbaan.

De uitdaging was om de industriële uitstraling van de buurt niet verloren te laten gaan. Dat is gelukt door de langgerekte vorm van het park en de combinatie van de oude rails en diverse planten die naadloos op elkaar aansluiten. Er werden maar liefst 62 soorten siergras gebruikt, in combinatie

met talrijke andere bloemen en planten. Het park is een succes: New Yorkers en toeristen komen er graag om te ontspannen of een wandeling te maken. Dat heeft een positieve invloed op de economie in de wijk. Doordat het park steeds drukker werd, vestigden steeds meer bedrijven zich in het voormalige industriegebied, waardoor het een aantrekkelijk bruisend stadsdeel is geworden.

De invloed van Piet Oudolf

De invloed van Oudolfs ontwerpen is over de hele wereld terug te zien, bijvoorbeeld in een belangrijke trend van de laatste jaren: de prairietuin, geïnspireerd op de Noord-Amerikaanse prairie, ook voor Oudolf een grote inspiratiebron. In een prairietuin wisselen bloemen, planten en grassen elkaar in een evenwichtige mix af, wat resulteert in een natuurlijke en milieuvriendelijke tuin. De ver-

schillende soorten planten bloeien allemaal op een andere tijd in het jaar, waardoor het geheel altijd mooi blijft om naar te kijken. Siergrassen worden ook om die reden vaak gebruikt in een prairietuin: het zijn herfstplanten en sommige soorten blijven het hele jaar door goed.

Van prairietuin naar Nederlandse tuin

Iemand die gek is op siergrassen én op de prairietuin, is Lianne Pot, tuinontwerpster en specialist in het maken van beplantingen in de Europese prairie sfeer. Pot vindt het fantastisch om met siergrassen te werken vanwege de eindeloze mogelijkheden van de grassen. 'Mijn doel is om een plantengemeenschap te creëren waarbij grassen en andere planten een eenheid vormen, precies zoals dat op de prairie van nature voorkomt. Ik ben in 2008 door de Verenigde Staten getrokken om van dicht-

7 min. leestijd

bij te zien welke planten er allemaal voorkomen. Het viel me op dat de plantengemeenschap daar heel dynamisch is, waardoor alle planten kunnen overleven. Dat wilde ik naar Nederlandse tuinen doorvertalen.'

De populariteit van de prairietuin in Nederland heeft alles te maken met het onderhoudsvriendelijke karakter. 'De vraag naar een onderhoudsvriendelijke tuin werd steeds groter. Siergrassen zijn perfect voor een natuurlijke tuin waar niet veel werk in zit. Het voordeel van prairieplanten is dat ze zich diep wortelen. Ze gaan zelf op zoek naar water en voeding, waardoor je na twee jaar geen water meer hoeft te geven. Daarnaast is een kenmerk van de prairietuin dat de planten van het begin tot het einde van het jaar structuur hebben.'

Kies het juiste gras

Er zijn meer dan 400 siergrassoorten en -cultivars. Het kan lastig zijn om te bepalen welke soorten in welke tuin het best tot hun recht komen. Zo zijn er planten die 's winters groen blijven en soorten die juist hun blad verliezen in de wintermaanden. Bij bladverliezende siergrassen blijven de helmen en pluimen in de winter overeind, wat een mooi sfeerbeeld geeft. Ongeveer een kwart van de siergrassen is groenblijvend. De gemene deler van deze soorten is dat ze redelijk laag blijven.

De grote veldbies (*Luzula sylvatica*) is zo'n groenblijvende plant, die ongeveer 25 centimeter hoog is met grote pollens. Hoe hoog gras uiteindelijk wordt, is moeilijk te bepalen. De groei wordt beïnvloed door de bodemsoort, de leeftijd van de plant en het aantal zonuren. Bij lage en middelhoge

ACHTERGROND

'Op de prairie is de plantengemeenschap heel dynamisch. Dat wilde ik naar Nederlandse tuinen doorvertalen'

siergrassen steken de bloemenpluimen boven het blad uit: smele (*Deschampsia*), blauwgras (*Sesleria*) en zegge (*Carex morrowii*) zijn zulke soorten. *Miscanthus sinensis* is een wilde soort die wel drie meter hoog kan worden. Bladverliezende soorten zijn onder andere struisriet (*Molinia arundinacea*) en vingergras (*Panicum virgatum*).

Ook de standplaats in de tuin is van belang bij het selecteren van de juiste soort siergras. In de volle zon doen bijna alle soorten het goed, zolang de grond maar voldoende water vasthoudt. Een aantal soorten is geschikt voor in de halfschaduw, waaronder slangenbaard (*Ophiopogon*) en vedergras (*Stipa*).

Natuurlijke uitstraling

Thijs Magielse van Thijs Magielse Tuinen in Beesd heeft veel ervaring met het planten van siergrassen. Hij omschrijft zijn stijl als een combinatie tussen landelijk, Engelse stijl en de stijl van Piet Oudolf. 'We combineren siergrassen vaak met vaste planten in borders. Bij mensen die zo weinig mogelijk onderhoud willen, planten we siergrassen in groepen. Maar het liefst planten we ze als enkelingen die in de border "zweven". We planten de siergrassen dan tussen grotere groepen vaste planten. Heel af en toe planten we aparte siergrassen, zoals blauw schapengras (*Festuca glauca*). Dit doen we vooral bij moderne huizen. Maar deze soort is niet ideaal; er is zanderige grond voor nodig.'

Magielse vindt het belangrijk dat het ontwerp van de tuin zoveel mogelijk aansluit op de natuurlijke uitstraling van het gras. 'Het moet natuurlijk ogen. Dat heeft voordelen voor de tuin; een gevarieerde border zorgt voor ecologische diversiteit. En doordat siergrassen herfstplanten zijn, hou je de border langer gesloten. Daar komen dan egels, vogels en insecten als libellen op af. Een border die gevarieerd is, zorgt voor verscheidenheid.'

Het High Line Park in New York.

Ongeveer een kwart van de siergrassen is groenblijvend

Plantencollectie voor siergrassen

Hoveniers die inspiratie willen opdoen voor een gevarieerde border met siergrassen, zijn bij Lianne Pot aan het juiste adres. Ze beheert de Nederlandse plantencollectie voor siergrassen in De Wilp. 'Door heel Nederland zijn zulke collecties te zien. De plantenverzamelingen dienen als genenbank voor wetenschappelijk onderzoek. Verschillende plantensoorten worden getoond en vergeleken.' Met haar siergrassencollectie wil Pot zoveel mogelijk soorten van bepaalde geslachten

behouden in Nederland. 'En mensen gebruiken de collectie voor verdieping en als inspiratiebron. De plantencollectie is wekelijks geopend voor professionals en voor tuinliefhebbers.'

Toch weten hoveniers de plantencollectie nog niet zo vaak te vinden, al is het de perfecte plek om inspiratie op te doen. 'Er komen vooral veel kwekers langs, omdat je de diepte in kunt gaan met een specifieke soort. En kwekers die nieuwe soorten hebben gekweekt, brengen deze nieuwe planten om de collectie aan te vullen. Hoveniers zijn vaak afhankelijk van het assortiment van kwekers bij wie ze hun siergrassen inkopen.'

Buxusmot

Welke soorten selecteren hoveniers het liefst om te planten? Chris de Graaff van The Count Gardening in Hendrik-Ido-Ambacht plant vaak *Carex* en *Miscanthus* in tuinen. 'Dat zijn de populairste soorten bij mijn klanten. Het voordeel van *Carex*

is dat het wintergroen is en in veel soorten verkrijgbaar. Ik gebruik het gras als bodembedekker tegen onkruid, of als lage haag. *Miscanthus* plant ik vaak in grotere tuinen, omdat het enorm groot kan worden.' De Graaff is liefhebber van siergrassen. Die liefde ontstond een aantal jaar geleden bij toeval, toen steeds meer mensen last kregen van de buxusmot. 'Ik heb veel kaalgevreten buxussen weggehaald bij klanten. Buxus is een redelijk dure plant, dus mensen willen graag een goedkoop alternatief. Vaak kiezen ze voor siergras, omdat het op veel manieren inzetbaar is: als haag, in borders of in potten. Er zijn zoveel soorten; ik ben me er steeds meer in gaan verdiepen.'

Ook bij Magielse is de buxusmot de reden voor de stijgende populariteit van siergrassen. 'Op veel plaatsen moet buxus vervangen worden vanwege de buxusmot en siergrassen zijn een goed alternatief. Wij adviseren klanten over soorten die in de

Sporobolus heterolepis

Siergrassen in potten.

Lianne Pot

Chris de Graaff

Thijs Magielse

Echte eyecatchers voor in de tuin

Roze pampasgras (*Cortaderia selloana* 'Rosea')

Het blauwgroene blad van roze pampasgras contrasteert mooi met de grote roze pluimen, die wel 50 centimeter lang kunnen worden.

Prachtriet (*Miscanthus sinensis*)

De naam zegt het al: dit is prachtig siergras. Als het bloeit, krijgt het mooie pluimen, die sierlijk meewaaien met de wind. Prachtriet kan wel twee meter hoog worden.

Japans bloedgras (*Imperata cylindrica*)

In het begin is het blad nog groen, soms met enkele rode puntjes. Later in het seizoen kleurt het blad van Japanse bloedgras prachtig felrood. Zowel geschikt voor potten als in de border.

Struisriet (*Calamagrostis x acutiflora*)

De rechtopstaande groei van dit gras is mooi te combineren met een strakke tuin, of juist met een losse border als tegenhanger.

Blauw schapengras (*Festuca glauca*)

Blauw schapengras met zijn blauwgrijze kleur zien we vaak in moderne tuinen. Vanaf mei krijgt het fijne blad blauwgroene bloeiaderen.

tuin het beste tot hun recht komen. Mensen denken vaak dat siergrassen erg wild zijn, dat ze snel uitzaaien en woekeren. Maar als je de juiste soort plant, is dat niet aan de orde. Soorten die Magielse vaak plant, zijn *Miscanthus*, *Molina* en *Hakonechloa*. 'In grote landschappelijke tuinen gebruik ik ook weleens een grovere soort die soms een beetje wil uitwaaien: *Luzula*.'

Invasieve soorten

Niet alle soorten siergras kunnen zomaar in de tuin geplant worden. Enkele grassen staan zelfs op de Unielijst voor invasieve soorten van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Planten die op deze lijst staan, mogen de Europese Unie niet worden binnengebracht en mogen er niet worden gekweekt, vervoerd, verhandeld of toegepast in het milieu, omdat ze schade aan de biodiversiteit en ecosystemen aanrichten.

Fraai lampenpoetsersgras en Japans steltgras zijn zulke soorten die als invasief worden gezien. Fraai lampenpoetsersgras (*Pennisetum setaceum*) is in het verleden over de hele wereld aangeplant als siergras vanwege de sierlijke bloeiwijze van de plant. Het gras komt veel voor op droge weilanden, waardoor het gevaar van een snel uitlaande brand groot is. Reden dus om fraai lampenpoetsersgras op de lijst van invasieve exoten te plaatsen.

Japans steltgras (*Microstegium vimineum*) heeft de uiterlijke kenmerken van een kleine bamboe, met korte en brede bladeren. Dit gras vormt een dichte vegetatie, waardoor andere plantensoorten niet de kans krijgen om te groeien. Dit heeft ook negatieve gevolgen voor insecten en vogels. De plant verhoogt de pH-waarde en het stikstofgehalte van de bodem, waardoor de natuurlijke verjonging van het bos wordt beperkt.

Onderhoud en grondbewerking

Chris de Graaff vertelt wat er aan onderhoud nodig is om siergras mooi te houden. 'In maart moeten siergrassen gesnoeid worden. Dit is niet eens echt nodig voor de plant zelf, maar als je het gebleekte gras laat zitten, gaan er nieuwe stengels tussen de oude stengels groeien. Je krijgt dan een mix van oude en nieuwe stengels; dat is zonde. Snoei dus niet te laat, want dan neem je ook de nieuwe stengels mee. Soms is het nodig om siergras te verjongen. Siergras sterft af vanuit de kern, terwijl het aan de buitenkant nieuwe scheuten aanmaakt. Als de binnenkant stroachtig begint te worden, is het tijd om de plant uit te steken en te verdelen in nieuwe pollen.'

Volgens De Graaff kan het hele jaar door geplant worden. 'Als het maar niet vriest. Siergrassen kunnen in alle tuinen makkelijk groeien, ongeacht de grondsoort. Het kan het zijn dat je zware kleigrond hebt. Deze grond is erg vast. In dat geval raad ik aan om wat potgrond door de aarde te scheppen en de boel een beetje om te spitten, zodat de grond los en rul wordt. De plant gaat dan beter groeien, doordat het vocht beter door de grond wegloopt. Verder hebben siergrassen eigenlijk niets nodig.'

Be social

Scan of ga naar:

www.vakbladdehovenier.nl/artikel.asp?id=7-7699